



Cornelis Boogerd: meel@soverin.net

Hulpkring Oekraïne 25

- November - 2025 -



Met deze digitale bel begon het schooljaar voor de kinderen van vrijeschool Divosvid in Kharkiv. Deze stad wordt zwaar beschoten, al vanaf het begin van de oorlog. De school kan zich geen schuilkelder permiteren, daarom mogen zij niet fysiek lesgeven van de overheid. Men moet zich behelpen met digitale lessen.

Inhoud:

- **Inleiding** - **Cornelis Boogerd**
- **Noodkreet uitgesloten vrije scholen** - **Cornelis Boogerd**
- **Dankbrieven voor donaties:**
- **Traumacentrum Kharkiv, werken met doven** - **Angelika Mertsalova**
- **Namens Vrijeschool Svitovid, Kyiv** - **College Svitovid**
- **Namens Associatie BD Landbouw** - **Evgenya Yushchenko**
- **Namens Geitenboerderij** - **Miroslava Voloshchenka**
- **Namens moestuin Olena en Olga** - **Olena Nikitenko**
- **Antrovista**
- **Over de Hulpkring Oekraïne**

Beste lezers van de Nieuwsbrief, hierbij ontvangt U de Nieuwsbrief nummer 25. De situatie in Oekraïne is onverminderd nijpend. De beschietingen door Rusland worden steeds heviger. Zelfs het regeringsgebouw in Kyiv werd geraakt. Oekraïne verdedigt zich al meer dan drie jaar tegen de illegale inval. Veel moeten ze zelf opknappen. Na Russische provocaties in Estland, Polen, Roemenië, Denemarken en Noorwegen werd duidelijk, dat we in het westen zelfs steun moeten vragen aan Oekraïne omdat de verdediging tegen drones niet op orde is. Oekraïne heeft nu veel meer kennis daarvan.

Ondertussen gaat in de bezette gebieden de russificatie door. Daar leven 1.6 miljoen kinderen die zwaar geïndoctrineerd worden. Schoolkinderen krijgen oorlogstraining om ingezet te worden tegen hun landgenoten. Hier kunt u een bericht daarover lezen bij de NOS:

<https://nos.nl/collectie/13965/artikel/2582003-russificatie-van-kinderen-in-bezette-gebieden-oekraïne-steeds-ernstiger>

De steun die de Oekraïense initiatieven kregen dankzij uw hulp is voor hen meer dan alleen een financiële hulp. In de afgelopen maanden konden we 1000.- euro overmaken aan de Associatie voor BD landbouw in Oekraïne. Via een oproep die we voor hen deden in het tijdschrift Motief kwam nog eens 2595.- euro binnen. Evgenya Yushchenko, voorzitter van de Associatie voor BD landbouw stuurde een dankbrief daarvoor. Ook kregen we enkele gerichte schenkingen van U voor bepaalde initiatieven die zich in de Nieuwsbrieven presenteerden. Zo was er een schenking van 300.- euro voor Mira Voloshchenko, de geitenboerin (Nieuwsbrief 23). En er kwamen schenkingen van 100.- voor de zusters Olga en Olena Nikitenko (NB 24), voor het traumacentrum in Kharkiv (NB 23) en voor RadoGray in Kyiv (NB 21). Daar is men heel blij mee zoals u in de dankbrieven kunt lezen. Ook is er een dankbrief van de vrijeschool Svitovid uit Kyiv, die we eerder dit jaar konden steunen met 5000.- euro. Dit is één van de scholen die sinds twee jaar geen geld meer krijgen via de Freunde der Erziehungskunst. Deze scholen en

kleuterscholen staan op omvallen, en doen een noodoproep om hulp bij fondsen. Daarover meer in deze Nieuwsbrief. Wanneer U één van de initiatieven speciaal wilt ondersteunen, dan kan dat op onze rekening (zie onderaan de Nieuwsbrief), ovv de naam van het initiatief.

En verder: De lezing van Cornelis Boogerd: "Oekraïne, een zoektocht naar identiteit" kan op onze webpagina gedownload worden. Maar veel mensen lezen liever van papier. Nu hebben wij deze tekst met illustraties in kleur ook gedrukt op A4 formaat, met een ringbandje (32 pag.). Hij kan besteld worden bij Louise Kelder voor 10.- euro plus verzendkosten: louisekelder@casema.nl

Er gebeurt teveel om het allemaal in deze Nieuwsbrief op te nemen. Daarom hebben wij een webpagina bij Antrovista geopend, waar u de vorige Nieuwsbrieven kunt vinden, evenals enige achtergrond informatie. De webpagina vindt u hier: <https://www.antrovista.com/ukraine.html>

Noodkreet uitgesloten vrijescholen – Cornelis Boogerd

Wanneer je iedere nacht beschoten wordt en niet kunt slapen, wanneer je kinderen en collega's getraumatiseerd zijn, wanneer veel van je gezinnen gevlucht zijn of geen geld meer hebben, dan wil je niet ook de zorgen hebben om financieel te overleven. Toch is dit de dagelijkse realiteit van een aantal vrijescholen en kleuterscholen. Na het uitbreken van de oorlog ontvingen de scholen veel geld via de Freunde der Erziehungskunst, een wereldwijd fonds van vrijescholen. Met name voor salarissen. In het voorjaar van 2023 werd deze hulp beperkt tot vijf scholen. De kleuterscholen kregen daarna nog wat steun van vrienden in de USA. De overige, meestal kleinere scholen vechten sindsdien om te overleven. Veel gezinnen vluchtten naar West-Europa, waardoor de inkomsten terugliepen. Twee scholen moesten al sluiten. Een aantal scholen klopten eerder aan bij Stichting Sophia en de Hulpkring om financiële steun. Die is ook gegeven, maar lang niet genoeg. Het geld dat nodig is overstijgt de middelen van Sophia en de Hulpkring. Nu zijn zes van deze initiatieven gaan samenwerken. Het gaat om vier vrijescholen in Lutsj (Dvanatsjats), Kyiv-Hatne (Svitovid), Rivne (Misto Sontsja) en Dnipro (Bazhena), en om de kleuterscholen in Kyiv Hatne (Sunnyakh) en Rivne (Lelyiu). Dat zijn nog niet alle uitgesloten scholen. Ook Borisfen (Kyiv) en Divosvid (Kharkiv) kregen sinds 2023 geen steun meer. Nu heeft deze kring een gezamenlijke oproep gedaan aan verschillende fondsen om hulp, ook bij de Hulpkring. Wij zullen met deze kring van scholen en de fondsen kijken wat er mogelijk is om samen hulp te zoeken. Het is in ieder geval een mooie stap voorwaarts dat men gaat samenwerken. Wij houden u verder op de hoogte. Wanneer u iets wilt bijdragen wordt dat zeer op prijs gesteld,

Cornelis Boogerd

Dankbrieven en berichten

Werken met dove kinderen - Angelika Mertsalova

In Nieuwsbrief nr 23 las u een bericht van Angelika Mertsalova over haar nieuwe centrum voor traumapedagogie. Hier vertelt zij over een nieuwe opgave van haar centrum, namelijk het werk met dove kinderen. Ook is zij dankbaar voor de steun en interesse vanuit Nederland via de Hulpkring.



Hartelijk dank voor jullie steun, daar zijn we heel dankbaar voor. De situatie in Kharkiv is er niet rustiger op geworden. De ouders vertellen dat hun kinderen leiden aan angststoornissen en slapeloosheid. Wij helpen met de methoden van traumapedagogie, zo is ons centrum voor hen een veilige plek. We gaan ook door met ons werk voor kinderen met bijzondere behoeften. Daarnaast zijn we ook begonnen met dove en slechthorende kinderen en hun ouders. Enkele van de ouders zijn ook doof. Voor ons was dit een eerste ervaring in het werk met dove kinderen. Ons team was vervuld van vreugde over het werk met deze kinderen. De ouders van deze kinderen

omarmden ons, en hadden tranen van vreugde en dankbaarheid in hun ogen. Via hun gebarentaal vertaalster vertelden zij ons, dat dit de eerste keer was, dat ze zo'n warme interesse voor hun kinderen, voor henzelf, en voor het hele proces hadden ervaren. Ook voor ons was het een belangrijk proces om ons op het werk met deze kinderen voor te bereiden. We gaan ons vooral richten op beweging, ervaren van kleuren en op ritmische oefeningen met bodypercussion.

Het is voor ons nu de vraag hoe we het onderwijs kunnen inrichten met de benodigde materialen: Pastelkrijt met olie en droog, gekleurde doeken om mee te spelen, verschillende voorwerpen om aan te raken, andere materialen en muziekinstrumenten die bij het maken van een klank vibreren. Wij dromen bijvoorbeeld van een bourdonlier, euritmische koperstaven, koperballen van verschillende grootte voor de euritmie. Met deze koperballen kunnen de dove kinderen de warmte die koper uitstraalt ervaren.

Vele hartelijke groeten en dank,

Angelika Mertsalova - Heilpedagoge en muziektherapeute

Dankbrief vrijeschool Svitovid – Kyiv – College Svitovid

Vrijeschool Svitovid en kleuterschool Sonyakh uit Kyiv kwamen al vaker in de Nieuwsbrieven aan het woord. Wij steunden hen meermaals, nog dit jaar met een schenking van 5000.- euro. Svitovid is een van de vrijescholen die geen geld meer krijgen van de Freunde der Erziehungskunst.

In een tijd dat er oorlog en duisternis om ons heen is, wordt ieder straaltje licht onbetaalbaar. Dat licht zijn voor ons – de kinderen, met hun oprechte ogen en vertrouwen in de toekomst. En onze school bestaat precies om die reden: om te



verzekeran dat dit licht niet dooft. Hier ervaren de kinderen de vreugde om te leren, de warmte van gedeelde vieringen, en de kracht van de natuur en van de kunst. Hier hebben zij de kans, niet alleen om te leren, maar ook om steun te vinden om hun ziel en hun hart te herstellen. En voor ons is het mogelijk om door dit jaar heen te komen dankzij jullie steun!

Ondanks de alarmerende berichten en de sirenes bij de luchtaanvallen borrelt het van leven bij ons in

Svitovid. We hadden drie klassen: 1,2 – 3,4 – en 5,6 – met een totaal van 19 kinderen. We werkten in de tuin en in de kas, oogsten de velden, droogden de appels en zonden hen samen met brieven naar onze soldaten. Feestdagen werden eilanden van vreugde: moed oogsten, lantaarns, het kerstfeest met de liedjes en een gemeenschappelijk avondeten, Pasen met gekleurde eieren. Zelfs toen we moesten vieren in een schuilkelder vonden we warmte en licht bij elkaar.

De hogere klassen beleefden ongelooflijke gebeurtenissen. Van de Olympische Spelen na de periode over het oude Griekenland in de vijfde klas, tot een ridderbal in Chortkiv, van grotten tot kanovaren in de Dniester met drie andere vrijescholen. Deze ervaringen gaven de kinderen een gevoel voor avontuur, vriendschap, zingeving, die herinneringen nalieten die hen het hele leven bij zullen blijven.

Helaas werden een aantal gezinnen gedwongen om te vluchten vanwege de beschietingen en het gevaar, en we waren niet in staat om de hogere klassen voort te zetten. Het was een pijnlijke beslissing, maar het werd ook een nieuw begin. In die tijd besloot de Ouderraad, samen met de leraren, om de school door te dragen. We behielden het team van leraren, we verbouwden zelf het gebouw

en knapten de schooltuin op. Op dit moment hebben we nog 10 kinderen (een eerste- en een gemengde derde en vierde klas). Dat is niet veel, maar elk van hen vertegenwoordigt hoop voor de toekomst. We willen heel graag onze school een kans geven om te overleven.

Nu beginnen we vanuit een breder perspectief naar Svitovid te kijken: niet alleen als een school, maar als een ruimte waar kinderen en volwassenen therapie ontvangen door handwerken, kunst, natuur en gemeenschappelijke activiteiten. Vóór ons ligt het herstel van een project met dieren, de opzet van een soort afvalstation, en de organisatie van verschillende activiteiten voor kinderen en volwassenen, niet alleen van onze school maar ook uit de buurt.

We geloven dat de oorlog nu spoedig zal stoppen. En dan wordt Svitovid niet alleen een school, maar ook een plaats om nieuwe krachten op te doen en te herstellen voor volwassenen en kinderen.

Dankzij jullie steun waren we in staat om nog een jaar te overleven. En we willen echt onze school een kans geven om verder te bestaan.

Met dankbaarheid en liefde,
de gemeenschap van de Svitovid school.



Dankbrief BD Associatie Oekraïne – Evgenya Yushchenko

Beste vrienden,

Wij zijn u dankbaar, niet alleen voor de financiële steun, maar ook voor de levende impuls die u ons hebt gegeven. Elke bijdrage van u is voor ons meer dan een middel, het is een teken van geestelijke solidariteit, een straal van vertrouwen en deelname aan een gezamenlijke taak.



Drie jaar geleden scheidde ons slechts twee uur vliegen, maar vandaag lijkt de afstand kosmisch. Toch voelen wij dat echte nabijheid niet in kilometers wordt gemeten, maar in het vermogen van mensen om elkaar van hart tot hart te ontmoeten. U geeft ons dit gevoel van verbondenheid, u houdt ons vast in een ruimte van liefde en rust.

De ingezamelde middelen zal de Biodynamische Vereniging van Oekraïne besteden aan de opleiding van nieuwe mensen die willen overstappen op biodynamische landbouw. Wij beginnen met basisinstructies en praktische begeleiding, zodat zoveel mogelijk mensen in heel Oekraïne aan dit proces kunnen deelnemen. Want ieder die met liefde op het land werkt, schenkt een stukje goedheid en levensenergie aan het herstel van de aarde. Wij geloven dat de aarde deze liefde voelt en ons beantwoordt met vruchtbaarheid, harmonie en levenskracht.

In deze tijd van chaos en verwoesting is het zo belangrijk om het innerlijke vuur te bewaren, dat de mens met aarde en hemel verbindt. Dankzij u kunnen wij dit vuur verder voeden. Tijd, ruimte en energie krijgen een nieuwe betekenis wanneer zij vervuld zijn van echte menselijke betrokkenheid.

Wij danken u voor dit geestelijke gebaar, voor uw warmte en aanwezigheid. U helpt ons ons hart open te houden en een wereld te scheppen die doordrongen is van liefde.

Met broederlijke/zusterlijke dankbaarheid,

Evgenya Yushchenko

Voorzitter Associatie voor BD landbouw, Oekraïne

BD bedrijf van Olga en Olena Nikitenko – Evgenya Yushchenko

Olga en Olena Nikitenko zijn zussen die hun hofuin BioDynamisch bewerken, en over hun onderzoeken en ervaringen schrijven op social media. Zo bereiken zij duizenden mensen die ook een eigen tuin hebben. Wij schreven over hen in Nieuwsbrief nr 24. Een van onze lezers maakte een donatie over voor hen.



De zussen Olga en Olena Nikitenko

Beste vrienden,

dank voor jullie bericht en voor jullie interesse in ons initiatief. Jullie ondersteuning is erg belangrijk voor ons.

Wij zijn blij om het bericht over ons werk in jullie Nieuwsbrief te zien, en dat één van jullie lezers ons werk zelfs met een donatie steunt. We hebben ons banknummer doorgegeven, en wachten nu op de overboeking.

Hartelijk dank,
Olga en Olena Nikitenko - 1-10-2025

In Nieuwsbrief nr 23 leerden we Mira Voloshchenka en haar geitenboerderij kennen. Een van onze lezers doneerde speciaal voor dit project 300.- euro. Mira is daar heel blij mee.

Beste vrienden,

ik ben oprecht heel erg dankbaar voor jullie betrokkenheid bij mijn boerderij. We gaan nu door werkelijk heel moeilijke tijden en we proberen de boerderij te redden op allerlei manieren. Het ontroert ons dat jullie het artikel over onze boerderij hebben gepubliceerd.

Heel veel dank voor jullie hulp,

Mira Voloshchenko



Antrovista

Antrovista heeft voor de Hulpkring Oekraïne een webpagina aangemaakt. Daarop kunt u de informatie en de Nieuwsbrieven van de Hulpkring vinden. Daarnaast is er een rubriek "Achtergronden" over de gebeurtenissen in Oekraïne.

Er zijn verschillende inzichten en gevoelens over alles wat er gebeurt, en net als in coronatijd, soms best beladen. Als Hulpkring willen we ons daar niet direct in mengen, maar ons vooral concentreren op de hulp. De inhoud die we in de rubriek "Achtergronden" plaatsen, zijn vrij om te downloaden en geheel voor verantwoording van de auteurs. Wij wijzen bijvoorbeeld op de uitgebreidere tekst "Oekraïne, een zoektocht naar identiteit" door Cornelis Boogerd. De tekst is ook in de Oekraïense taal gepubliceerd door het vrijeschool magazine Dytina.

Hier kunt u onze eigen pagina vinden: <https://www.antrovista.com/ukraine.html>

Over de Hulpkring Oekraïne

De Hulpkring Oekraïne is eind februari 2022 opgericht door Cornelis Boogerd van de Werkgroep Tsjechië en Slowakije, en Carla van Dijk en Louise Kelder van de voormalige werkgroep Oekraïne en Rusland. Carla trad in juni 2023 weer terug. Wij besloten onze krachten te bundelen en onze netwerken te verenigen voor deze Hulpkring. Daartoe konden we een rekeningnummer openen bij de Iona Stichting. We werken internationaal samen met de Freunde der Erziehungskunst, de ECSWE, met de landencoördinatoren van verschillende landen, en natuurlijk met scholen, organisaties en vele mensen in Oekraïne zelf, met name met onze partner Stichting Sophia.

In Nederland werken we samen met de Iona Stichting, het IHF (Internationaal Hulpfonds), de VVS (Vereniging van Vrije Scholen), Stichting Helias, en met initiatieven, scholen en individuele mensen die bijvoorbeeld een actie willen organiseren voor Oekraïne.

Wij begeleiden een aantal vluchtelingen op afstand naar opvang in Slowakije, Tsjechië, Duitsland, Roemenië of Nederland. Verder geven we ondersteuning en informatie aan mensen die in Nederland vluchtelingen opvangen. In Oekraïne helpen wij mensen, vrijescholen en kleuterscholen en andere initiatieven om daar te overleven en hun leven tijdens en na de oorlog weer op te bouwen. Wij ondersteunden verschillende projecten, met name via Stichting Sophia. Door middel van deze Nieuwsbrief houden we u op de hoogte van de acties. U kunt ons financieel steunen op onderstaande rekening:

IBAN: NL23 TRIO 0212 1898 40 van de IONA Stichting, onder vermelding van NOODHULP Oekraïne, of fonds 2755. U kunt in dit fonds ook schenken via de website van de Iona Stichting: <https://www.iona.nl/schenken-algemeen/direct-schenken/>

Hartelijk dank voor uw medeleven en ondersteuning,

Namens de Hulpkring Oekraïne:

Cornelis Boogerd – meel@soverin.net

Louise Kelder – lousekelder@casema.nl